Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	17 juni 2025
Portefeuille(s)	Internationaal
Portefeuillehouder(s):	Femke Halsema
Behandeld door	BMA,bestuurszaken.bma@amsterdam.nl
Onderwerp	Oekraïne

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende.
Op 26 februari 2025 hebben de raadsleden Nadif (GroenLinks) en Hofland (D66) een initiatiefvoorstel ingediend getiteld: Oekraïne.

Met dit initiatiefvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd om:
1 In te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel
2 het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
    a. Een Oekraïne Huis opzetten;
    b. Uitwisseling te faciliteren ter ondersteuning van communities;
    c. Oekraïense projecten te ondersteunen;
    d. Samen te werken binnen een stedelijk netwerk;

Het College is onder de indruk van het verslag van het bezoek dat de raadsleden Nadif en Hofland aan Lviv brachten en waardeert het initiatiefvoorstel dat deze leden naar aanleiding van hun bezoek hebben ingediend.

Meteen na de Russische inval in Oekraïne op 24 februari 2022 is het College in actie gekomen. Een crisisteam opvang en begeleiding en een interdisciplinaire projectgroep werden ingericht die de ontvangst en opvang faciliteerden en overzicht hielden op alle ontwikkelingen en initiatieven die zich voordeden. De raad werd met regelmaat geïnformeerd over de voortgang.
In 2022 werd er niet vanuit gegaan dat er in voorjaar 2025 nog steeds geen einde aan de oorlog is gekomen. En dat Amsterdam nog steeds voor een aanzienlijke opgave staat om Oekraïense ontheemden een goed onderkomen en menswaardig bestaan in Amsterdam te geven.

1 *In te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel*
2 *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:*
    a. Een Oekraïne Huis opzetten;

    Betrokken instanties in Amsterdam zijn bekend met het Oekraïne huis in Rotterdam. De activiteiten daar vallen uiteen in de volgende zaken

- Activiteiten gericht op kennismaken met de Nederlandse samenleving en informatievoorziening over Nederland van werk tot gezondheid
- Activiteiten gericht op participatie en meedoen
- Activiteiten rondom de Oekraïense identiteit

In Amsterdam is niet 1 centraal punt voor vluchtelingen voor Oekraïne, er zijn diverse punten waar vluchtelingen uit Oekraïne terecht kunnen:

- Voor informatie over werk en leefgeld kunnen vluchtelingen terecht bij het Oekraïne loket op de Jan van Galenstraat (was voorheen op Loket Zuid). Vanuit dit loket kunnen mensen ook worden doorverwezen naar extra ondersteuning door klantbegeleiders van WPI
- Via de opvanglocaties worden allerlei activiteiten aangeboden o.a. op gebied van mentale ondersteuning en financiële weerbaarheid in samenwerking met o.a. Warchild en Vluchtelingenwerk
- Op de opvanglocaties is ook ruimte voor het beleven van de Oekraïense cultuur, oudere vluchtelingen spelen hierin een centrale rol.
- Het aanbod van de sociale basis is toegankelijk voor vluchtelingen uit Oekraïne, dat aanbod varieert van taallessen op diverse niveaus, mentale weerbaarheid sport en spel activiteiten, computervaardigheden tot een Workshop Modulaire Synthesizers. Het totale aanbod is terug te vinden op jekuntmeer.nl en wordt ontsloten via de buurtteams.
- Stichting De Oekraïense School "Dzherelo" (Bron) is sinds 2014 actief in Amsterdam. De school is een gezellige ontmoetingsplaats voor Oekraïens-sprekende gezinnen in Amsterdam en omgeving.
- De Orthodoxe kerk (heilige Nikolaas van Myra) is ook een belangrijke ontmoetingsplek voor vluchtelingen uit Oekraïne
- Er zijn diverse Telegramkanalen waar vluchtelingen uit Oekraïne informatie delen over leven in Nederland
- Vanuit het programma mentale ondersteuning wordt gekeken wat er nog meer kan worden gedaan om de mentale weerbaarheid van vluchtelingen uit Oekraïne te versterken.

Er is een breed aanbod maar niet iedereen weet de weg te vinden tot die voorzieningen en tot sociaal aanbod. Overigens geven locatiemanagers van opvanglocaties en de doelgroep zelf aan dat de primaire focus ligt bij werk- en geld verdienen en bij de situatie in Oekraïne.

De inzet is er vooral voor te zorgen dat vluchtelingen uit Oekraïne hun weg weten te vinden naar de bestaande voorzieningen en aanbod en waar relevant specifiek aanbod te ontwikkelen Sinds het begin van dit jaar is er een klankbordgroep voor vluchtelingen uit Oekraïne (naast de bestaande klankbordgroep voor asielzoekers en ongedocumenteerden). Met hen gaan we onderzoeken hoe we informatie over voorzieningen in Amsterdam beter bekend kunnen maken, zodat meer vluchtelingen uit Oekraïne de weg vinden naar het Oekraïne loket. We willen met hen ook de informele netwerken en de behoefte aan ontmoeting en contact beter in kaart brengen.

Wat misschien een missing link is, is een ontmoetingsplek en het beleven van de Oekraïense cultuur. Dat geldt mogelijk meer voor vluchtelingen die op een particuliere opvangplek verblijven omdat zij niet wonen in een Oekraïense gemeenschap.
Het opzetten van een centrum voor Oekraïense cultuur ziet het college echter niet als een taak van de gemeente en komt de integratie van de gemeenschap niet ten goede. Amsterdam kent een breed aanbod aan cultuur dat ook voor de ze doelgroep toegankelijk is. Het door de gemeente realiseren van een huis voor één cultuur zou bovendien een precedent scheppen.

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van de raadsleden Nadif (GroenLinks) en Hofland (D66) op dit punt niet over te nemen.

b. Uitwisseling te faciliteren ter ondersteuning van communities;
In crisissituaties als die in Oekraïne is het beleid van het college om vanuit Nederland zoveel mogelijk in coördinatie met andere partijen hulp te bieden. VNG-International is daarbij meestal de aangewezen partij de coördinatie op te pakken. Dat is ook in Oekraïne gebeurd. Experts van het Projectmanagementbureau participeren in projecten die VNG-I, mede op verzoek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft opgezet. Van de expertise van Amsterdam en andere Nederlandse steden hebben veel steden in Oekraïne baat. Er is nadrukkelijk voor gekozen om niet in de vorm van één op één stedenbanden te werken. Daarnaast heeft Amsterdam juist op mentale gezondheidzorg met VU en WHO op verzoek van de stad Kyiv vorig jaar bijgedragen aan een project op mentale gezondheid.
Terecht wijzen de initiatiefnemers op de kwetsbaarheid van de LHBTIQ+ gemeenschap. Het college spant zich in om mensen uit die gemeenschap uit te nodigen voor de Amsterdam Queer en Pride. Vrouwen als slachtoffer van oorlogsgeweld is een thema dat zal aan bod komt in de internationale vrouwen conferentie die 8 maart 2026 in Carré plaatsvindt. Ook hiervoor zullen organisaties uit Oekraïne worden uitgenodigd.

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van de raadsleden Nadif (GroenLinks) en Hofland (D66) op dit punt niet over te nemen. Het college concludeert deels al aan het voorstel van de raadsleden Nadif en Hofland te voldoen.

c. Oekraïense projecten ondersteunen
Onlangs heeft College de Leidraad inzet bij buitenlandse rampen vastgesteld. Uitgangspunt is dat de gemeente geen noodhulp en geen logistieke hulp verzorgt. Daar zijn ook in het geval van Oekraïne veel andere initiatieven voor. Amsterdam heeft kort na de Russische inval geld gedoneerd voor Oekraïne aan het VNG fonds voor Noodhulp en Wederopbouw. Daarnaast participeren Amsterdamse experts op gecoördineerde wijze aan projecten die vanuit VNG-International in Oekraïne worden uitgevoerd. In die expertise delen steden in heel Oekraïne, met name ook in het zwaar getroffen Zuidoosten. Vorig jaar deed een delegatie van Oekraïense steden als onderdeel van een door VNG-I georganiseerde missie Amsterdam aan. Onder meer een bezoek aan Waternet maakte deel uit van het programma.

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van de raadsleden

Nadif (GroenLinks) en Hofland (D66) op dit punt niet over te nemen. Door het grote aantal mensen dat Oekraïne heeft moeten verlaten wordt juist ín Amsterdam veel van de organisatie verwacht.

d. Samen te werken binnen een stedelijk netwerk
Naast alle inspanningen om voor ontheemde Oekraïners opvang te regelen in de stad, stelde het college €150.000 beschikbaar voor hulp en wederopbouw en sloot Amsterdam zich aan bij initiatieven die vanuit het stedennetwerk VNG-International werden genomen om hulp te bieden bij wederopbouw in Oekraïne. Het gaat daarbij om de inzet van Amsterdamse experts met name op het gebied van projectmanagement.
Daarnaast werkt Amsterdam ook in het kader van internationale stedennetwerken zoals het Pact of Free Cities samen met steden uit Oekraïne.

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van de raadsleden Nadif (GroenLinks) en Hofland (D66) op dit punt niet over te nemen. Het college concludeert dat al aan het voorstel van de raadsleden Nadif en Hofland is voldaan.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

5.1, 2, e

Femke Halsema
Burgemeester